

ultima

oslo contemporary
music festival

årsmelding 2016

1. INNLEDNING	2	6. ØKONOMI OG REGNSKAP	24
2. ORGANISASJON	3	7. ADMINISTRASJON OG ARBEIDSMILJØ	24
Formål	3	Ansatte	24
Rådet	3	Faste medarbeidere	24
Styret	3	Festivalmedarbeidere	24
Programkomité	3	Studenter	24
Valgkomité	3	Arbeidsmiljø	24
		Likestilling	24
		Ytre miljø	24
3. INNHOLD OG FAKTA 2016	3	8. SIGNATURER	25
Arrangementer	3	9. REGNSKAP OG REVISJONBERETNING	26
Kammer- og orkesterkonserter	3		
Opera, musikkteater og dans	6		
Elektronisk musikk, impro og annet	8		
Utstillinger, lydkunst og installasjoner	11		
Ultima Education	11		
Ultima Academy	11		
Barn og unge	12		
Statistikk	15	9. APENDIX	34
Publikumstall	15		
Kjønnnsfordeling	15		
4. SAMARBEIDSPARTNERE	15		
Ultima takker	15		
Ultimas medlemmer	16		
Gjesteprogram	16		
Ultima internasjonalt	16		
Nettverk	18		
5. KOMMUNIKASJON	20		
Nettsider	20		
Sosiale medier	20		
Publikasjon	20		
Dokumentasjon	21		
Lyd-og filmopptak	21		
Presse og kringkasting	21		
Medieomtale og anmeldelser	21		
Internasjonal presse	21		
Annonser	21		
Mediesamarbeid	22		
Publikumsutvikling	22		
Publikumsundersøkelse	23		

1. innledning

«All the good music has already been written by people with wigs and stuff» sa Frank Zappa. Det stemmer ikke, med mindre parykk er spesielt utbredt blant våre dyktige samtidskomponister. De som besøkte Ultima 2016 kunne velge fra en utsøkt meny bestående av flere titalls konserter med musikk hovedsakelig skrevet i vår levetid, men også med innslag fra så langt tilbake som Beethovens tid. Ikke så rart kanskje, når festivalens røde tråd var knyttet til opprør og konflikt. Dette illustrerer samtidig Ultimas profil som samtidsmusikkfestival - at ny musikk ikke blir til i et vakuum, eller løsrevet fra historien. Den er rotfestet i en tradisjon hvor nye komponister står på skuldrene til sine forgjengere, vel vitende om at fremskrittet uteblir om ingen trækker utenfor gamle spor.

Et annet siktemål med Ultima er festivalens rolle som spydspiss og utstillingsvindu for norsk samtidsmusikk. Årets festival bød på overbevisende illustrasjoner på det høye nivået blant norske komponister og utøvere. Samtidig er det viktig å synliggjøre internasjonale trender for et norsk publikum. Dette samspillet gjør Ultima til en viktig internasjonal møteplass.

Det var ingen selvfølge at Ultima-festivalen skulle bli en varig suksess da noen ildsjeler dro den i gang i 1991. Ikke bare har den overlevd, den har utviklet seg til en arena for samtidsmusikk som fremstår stadig tydeligere på radarskjermen til enhver som er opptatt av temaet, uansett hvor i verden man måtte befinne seg. Det er en bragd som festivalen, Oslo og Norge kan være stolte av.

Festivalen varte i ti dager og inneholdt over 40 arrangementer som ble besøkt av nesten 13 000 publikummere. Det betyr at festivalen samlet et publikum som tilsvarer et bortimot fullt Oslo Konserthus eller Operaens hovedscene hver dag. Den spesielle samarbeidsmodellen mellom festivalen og dens 17 medlemmer er en oppskrift på vellykket og gjensidig nytteverdi. Flere av institusjonene stiller med utøvere og scener under Ultima-paraplyen. Uten dette samarbeidet ville Ultima vært langt mindre i omfang og innhold.

Det er selvsagt musikken som gjør festivalen interessant for publikum. Komponistene, nye og gamle, fortjener en varm takk for sine bidrag. Det samme gjelder i høy grad de flere hundre dyktige utøverne, enkeltmusikere, sangere, dansere, ensembler, solister, dirigenter og alle som medvirket.

Ultimas suksess skyldes også kreativ programmering, god kuratering og profesjonell gjennomføring. En betydelig del av æren for dette tilhører festivaldirektør Lars Petter Hagen og hans dyktige stab av ansatte og frivillige.

I 2016 flyttet Ultima til Oslos nye kulturhus Sentralen, som rommer scener, serveringssteder og kontorer. En stor del av arrangementene ble avholdt i Sentralen, noe som medførte enklere og mer effektiv logistikk enn tidligere.

Også i 2016 har de største økonomiske bidragsyterne vært Norsk kulturråd og Oslo kommune. Det følger ansvar med å motta store midler fra fellesskapet, og vi håper gjennom vår festival å gi kulturell kapital tilbake som synes langt utenfor våre grenser.

En stor takk også til våre sponsorer og samarbeidspartnere, hvis bidrag er helt avgjørende.

Vel møtt til ny Ultimafestival 7.-16. september 2017!

Odd Gullberg
Styreleder Ultima

2. organisasjon

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival er lokalisert i Oslo. H.K.H. Kronprins Haakon er festivalens høye beskytter.

FORMÅL

Ultimas formål er å arrangere en årlig, internasjonal festival for samtidsmusikk og relaterte kunstarter i Oslo på et høyt kunstnerisk nivå.

RÅDET

Rådet består av én representant fra hver av stiftelsens medlemsorganisasjoner. I 2016 fant rådsrådet sted 10. mai. Medlemmene er:

- × BIT20 Ensemble
- × Black Box Teater
- × Den Norske Opera & Ballett
- × Det Norske Kammerorkester
- × Det Norske Solistkor
- × Henie Onstad Kunstsenter
- × Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
- × Kringkastingsorkestret, NRK
- × Kunsthøgskolen i Oslo
- × NICEM
- × Norges musikkhøgskole
- × Norsk Komponistforening
- × Notam, Norsk senter for teknologi i musikk og kunst
- × nyMusikk
- × Oslo Domkor
- × Oslo-Filharmonien
- × Oslo Sinfonietta og Cikada

STYRET

Ultimas styre hadde ved utgangen av 2016 følgende sammensetning:

- × Odd Gullberg, styreleder
- × Henrik Hellstenius, nestleder
- × Svanhild Sørensen, styremedlem
- × Audun Hasti, styremedlem
- × Bente Leiknes Thorsen, styremedlem
- × Svein Ingvoll Pedersen, 1. varamedlem
- × Marianne Beate Kielland, 2. varamedlem
- × Lars Mørch Finborud, 1. varamedlem
- × Hedda Høgåsen-Hallesby, 2. varamedlem

PROGRAMKOMITÉ

Ultimas programkomité besto i 2016 av Per Boye Hansen, Anne Hilde Neset, Thomas Schäfer og Mattis With.

VALGKOMITÉ

Henrik Celius, Lene Grenager og Alex Taylor ble i rådsrådet 15.05.14 valgt til medlemmer av valgkomiteen for en periode på fire år.

3. innhold og fakta 2016

ARRANGEMENTER

Festivalperioden var fra 8.-17.09 2016, og omfattet i alt 43 arrangementer, inkludert Ultima Academy-programmet. Repeterende arrangementer, for eksempel en teaterforestilling med flere oppsetninger, er talt som ett arrangement. En konsert med flere ensembler eller utøvere i separate sett regnes også som ett arrangement. Arrangementene fant sted på 18 forskjellige arenaer.

I februar 2016 flyttet Ultima inn i det nye kulturhuset Sentralen. Huset var base under festivalen og de fleste arrangementene fant sted her. Med unntak av Henie Onstad Kunstsenter på Høvikodden i Bærum ligger de resterende arenaene i Oslo.

KAMMER- OG ORKESTERKONSERTER

8/9 ROLF WALLIN, HEINE AVDAL, YUKIKO SHINOZAKI/FIELDWORKS: *THE OTHERROOM* (WP)
Oslo rådhus
Åpningskonsert 2016 med nytt verk av Rolf Wallins i samarbeid med koreografene Heine Avdal og Yukiko Shinozaki/fieldworks.
Utøvere: Messingblåserne Marco Blaauw, Christine Chapman, Bruce Collings og Melvyn Poore. Heine Avdal, Michiel Reynaert, Orfee Schuijt, Benjamin Vandewalle og Krisjanis Sants. Produsert i samarbeid med fieldworks og Heine Avdal. Medprodusent: STUK. Støttet av Det norske komponistfond, Vlaamse Overheid, Vlaamse Gemeenschapscommissie, PACT Zollverein.

Åpningskonserten 2016: Rolf Wallin, Heine Avdal, Yukiko Shinozaki/fieldworks:
The Otheroom i Oslo Rådhus 8/9

The Otheroom i Oslo Rådhus 8/9

- 9/9

BENT SØRENSEN/THOMAS ESPEDAL:
DE FIRE ÅRSTIDER (WP)
Kulturkirken Jakob
Et samarbeid mellom forfatteren
Tomas Espedal og den danske kom-
ponisten Bent Sørensen. Resita-
sjon av skuespiller Trond Høvik.
Musikken ble fremført av POING,
med Rolf-Erik Nystrøm (saksofon),
Frode Haltli (akkordeon) og Håkon
Thelin (kontrabass).
- 10/9

ENSEMBLE ERNST CHRISTIAN BLOM
BRING ME THAT HORIZON (WP)
JAN MARTIN SMØRDAL (HERD)STUDY
(WP) RAGNHILD BERSTAD XTENDÕ (WP)
Sentralen/Marmorsalen
Tre norske urpremierer inspirert
av naturvitenskapelige fenomener
fremført av Ensemble Ernst.
Silje Aker Johnsen – sopran.
Vidar Koksvik – glasskunstner.
- 10/9

LA MONTE YOUNG: THE MELODIC
VERSION (1984) OF THE SECOND DREAM
OF THE HIGH-TENSION LINE STEPDOWN
TRANSFORMER FROM THE FOUR DREAMS
OF CHINA (1962) IN A SETTING OF
DREAM LIGHT
Kulturkirken Jakob
Fremført av åtte trompetister i
The Theatre of Eternal Music Brass
Ensemble. Lysshow designet av
Marian Zazeela. Produsert i samar-
beid med Marco Blaauw.
- 11/9

LUDWIG VAN BEETHOVEN:
SYMPONI NR. 9
Oslo konserthus
Fremført av Oslo-Filharmonien
under ledelse av dirigent Vasily
Petrenko som avslutning på deres
Beethoven-festival.
Vasily Petrenko – dirigent.
Sarah Fox – sopran.
Tone Kummervold – mezzosopran.
Dmitri Pittas – tenor.
Carsten Stabell – bass.
Produsert av Oslo-Filharmonien.
- 12/9

MORTON FELDMAN:
PIANO, VIOLIN, VIOLA, CELLO
Sentralen/Marmorsalen
Feldmans 75 minutter lange verk
ble fremført av det norske
ensemblen Cikada.
Kenneth Karlsson – piano.
Odd Hannisdal – fiolin.
Bendik Foss – bratsj.
Torun Stavseng – cello.
Produsert av Cikada.
- 13/9

KARIN HELLQVIST
MARIANTHI PAPALEXANDRI-ALEXANDRI:
SOLO FOR MOTORS AND STRINGS (WP)
CAROLA BAUCKHOLT: DOPPELBELICHTUNG
FOR VIOLIN AND ELECTRONICS (WP)
EVAN JOHNSON: WOLKE ÜBER BÄUMEN
FOR VIOLIN WITH GUT STRINGS AND
BAROQUE BOW (WP)
MARISOL JÍMENEZ: YUARÍYA VALCÁRI
FOR VIOLIN, NOISE HARP AND LIVE
ELECTRONICS (WP)
JAN MARTIN SMØRDAL: FLOCK FOAM
FUME FOR VIOLIN AND RECORDINGS OF
VIOLIN (WP)
Sentralen/Forstanderskapssalen
Fem urpremierer for fiolin/
elektronikk fremført av den sven-
ske fiolinisten Karin Hellqvist.
Michael Acker – Klangregie.
Julius Holtz – Klangregie (Yuariya
Vaicári). I samarbeid med EXPERI-
MENTALSTUDIO des SWR. Støttet av
Ulysses-nettverket og EUs Krea-
tivt Europa-program, Swedish Arts
Grants Council, Norsk kulturråd,
FONCA (National Fund for Culture
and the Arts Mexico).Komposisjonen
av Marianthi Papalexandri-Alexandri
Solo for Motors and strings ble
støttet av Ernst von Siemens Music
Foundation.
- 13/9

DET NORSKE KAMMERORKESTER
GYÖRGY LIGETI: RAMIFICATIONS
WOLFGANG AMADEUS MOZART:
SERENADE NO. 6 IN D MAJOR, KV 239
«SERENATA NOTTURNA»
THOMAS LARCHER: OUROBOUROS FOR
CELLO AND ORCHESTRA (WP)
SOFIA GUBAIDULINA: SIEBEN WORTE
Sentralen/Marmorsalen
Per Christian Skallstad – dirigent.
Jean-Guihen Queyras – cello.
Geir Dragsvoll – bayan.
Produsert av Det Norske
Kammerorkester.
- 14/9

ENSEMBLE TEMPORUM
GERARD GRISEY: VORTEX TEMPORUM
TIM MARIËN: WHERE THE SILENCE
BREAKS ITS BACK (WP)
Sentralen/Forstanderskapssalen
Kai Grinde Myrann – dirigent.
Helen Benson – fløyte.
Lauri Sallinen – klarinett.
Aliisa Neige Barrière – fiolin.
Bénédicte Royer – bratsj.
Inga Byrkjeland – cello.
Sanae Yoshida – piano.

14/9 SJØFORSVARETS MUSIKKORPS OG DET NORSKE BLÅSEENSEMBLE
Universitetets aula
Sjøforsvarets Musikkorps urfremførte Øyvind Mælands *Vinaigre – for Wind Orchestra* (WP), i tillegg til å spille Erlend Skomsvolls *De sjåkkåccåråckå*.
Ingar Bergby – dirigent.
Eirik Raude – perkusjon.
Det Norske Blåseensemble urfremførte *Prélude à l'après-midi des Trolls*.
Geir Lysne – musikalsk leder.
Michael Wollny – piano.
I samarbeid med Sjøforsvarets musikkorps og Det Norske Blåseensemble.

15/9 ELISABETH HOLMERTZ OG KENNETH KARLSSON: *LOVE, NIETZSCHE... AND A LAUNDRY BASKET GOT LOST*
HELMUT LACHENMANN: *GOT LOST*
ROBERT SCHUMANN: *DICHTERKREIS*
Sentralen/Forstanderskapssalen
Elisabeth Holmertz – sopran.
Kenneth Karlsson – piano.

15/9 TROND REINHOLDTSEN:
THEORY OF THE SUBJECT (WP)
Sentralen/Marmorsalen
Fremført av Oslo – Filharmonien.
Cathrine Winnes – dirigent.
Ellen Ugelvik – klaver.
I samarbeid med Oslo-Filharmonien.
Støttet av Norsk kulturråd.

15/9 ENSEMBLE NADAR:
LESASERMA POKHUNAKIS (WP)
Kulturkirken Jakob
Alexander Khubeev: *Industrialization as the First Stage*
Sergey Khismatov: *N-Musik*
Alexander Khubeev: *Industrialization as the First Stage part 2: «Taiga. Alienation»*
Alex Nadzharov: *The Literacy Campaign: Science for People*
Marina Poleukhina: *The forest of electrical Magnolias*
Kulturkirken Jakob
Belgiske Ensemble Nadar presenterte fire russiske komponister som har samarbeidet om prosjektet om livshistorien til Lesaserma Pokhunakis (1944–2008). I samarbeid med Ulysses-nettverket og EUs Kreativt Europa-program. Produsert i samarbeid med Concertgebouw Bruges.

15/9 FRODE HALTLI:
GRENSESKOGEN
Riksscenen
Frode Haltli – akkordeon.
Emilia Amper – nøkkelharpe.
Håkon Stene – perkusjon.
Eirik Raude – perkusjon.
Produsert av Riksscenen.

17/9 OSLO CAMERATA MED DET NORSKE SOLISTKOR
ROLF WALLIN:
UNDER CITY SKIN (WP)
STEVE REICH:
*DIFFERENT TRAINS*ALFRED JANSON:
NOCTURNE
TRE DIKT AV EBBA LINDQVIST
Sentralen/Marmorsalen
Arne Nordheims komponistpris for 2016 gikk til Alfred Janson. Prisen vinnerens *Nocturne* og Tre dikt av Ebba Linqvist ble fremført.
Det Norske Solistkor.
Dirigent – Grete Pedersen.
Oslo Camerata.
Øyvind Bjorå – kunstnerisk leder.
Peter Herresthal – fiolin.

17/9 TERRY RILEY MED KORK
TERRY RILEY OG GYAN RILEY (DUO)
TERRY RILEY: *IN C*
Rockefeller
Avslutningskonsert med Terry Riley som sammen med sønnen Gyan Riley optrådte som duo. KORK fremførte Rileys verk *In C*. KORK.
Magnus Loddgård – dirigent.
I samarbeid med KORK og nyMusikk.

OPERA, MUSIKKTEATER OG DANS

9. + 10/9 MANOS TSANGARIS:
WINZIG (BITTELITEN) –
MUSIKKTEATERMINITATYRER/TEATER FOR ET HUS
Sentralen
Stasjoner fordelt over hele bygget.
Medvirkende: Cikada. Oslo Domkor.
Vivianne Sydnes – dirigent.
Ane Marthe Sørlien Holen, Sigrun Gommæs, Johanne Byhring, Amund Sjølie Sveen, Erik Dæhlin, Silje Aker Johnsen, Marita Vårdal
Igelkjønn, sangere fra Ensemble 96, m.fl. Støttet av Sparebankstiftelsen DNB, Norsk kulturråd og Goethe Institut Norwegen.

Det Norske Kammerorkester i Marmorsalen/Sentralen 13/9

Ensemble Nadar i Kulturkirken Jakob 15/9

- 10/9 BENJAMIN BRITTEN:
WAR REQUIEM
Den Norske Opera & Ballett/
Hovedscenen
Brittens verk i sceniske oppset-
ning av koreografen Calixto Bieito
med fullt kor, barnekor, kammer-
orkester og symfoniorkester, orgel
og tre solosangere. Medvirkende:
Natalia Tanasii, Evan Leroy Johnson,
Johannes Kammler, Operakoret, Ope-
raorkestret, Barnekoret. Produsert
av DNO&B. Samproduksjon med Thea-
ter Basel. Ble også fremført 13/9,
16/9, 18/9, 23/9, 25/9 og 3/10.
- 13/9 MAJA S. K. RATKJE OG TRONDHEIM
VOICES: *EKKOKAMMER 2.0*
Kulturkirken Jakob
Konsept, regi, manus og komposisjon:
Maja Solveig Kjelstrup Ratkje.
Trondheim Voices.
Siri Gjære – kunstnerisk leder.
- 15/9 SUDESH ADHANA/JON BALKE:
BUT IT HAS NOT ENDED (WP)
Riksscenen
Et nytt samarbeidsprosjekt mellom
koreografen Sudesh Adhana og pia-
nisten og komponisten Jon Balke,
med utgangspunkt i bortføringen og
drapet på den norske skuespille-
ren Hans Christian Ostrø i 1995.
Sudesh Adhana – dans.
Jon Balke – tangenter, elektronikk.
Balakrishnan Nair Jagadeesan – dans.
I samarbeid med Riksscenen.
- 16/9 ULTIMA VEZ:
IN SPITE OF WISHING AND WANTING
Dansens Hus
Forestilling med dans, teater og
film, med et mannlig ensemble.
Wim Vandekeybus – regi, koreo-
grafi, scenografi.
David Byrne – original musikk og
lydbilde.
Ble også fremført 17.+18. september.
Produsert av Dansens Hus.

ELEKTRONISK MUSIKK, IMPRO OG ANNET

- 7/9 LANSERINGSFEST BIG O
Vippa
Samarbeid mellom NALF (Norsk-ame-
rikansk litteraturfestival),
Ultimafestivalen, Nationalteatret,
Oslo Business Region, Oslo Arki-
tekturtriennale, Sentralen, OSLO
PILOT, Metric Design.

På lanseringsfesten fikk publikum
en smakebit på prosjektets program
og fremtidsplaner. Programmet ble
satt sammen av bidrag fra nett-
verkets medlemmer. Medvirkende:
Geoff Dyer/Audun Vinger i samtale,
musikalske innslag fra jazz-
musikerne i Øyunn (Siv Øyunn
Kjenstad og Andreas Ulvo),
Fredrik Høyer og Gaute Tønder
med utdrag fra *Grønlandsũtraen*,
panel om våpenindustrien, porno-
industrien og virtual reality,
KORK: Shostakovitch kammersymfoni
(utdrag), Nils Bech med KORK,
DJ Charlotte Bendiks.

- 11/9 BEETHOVEN REMIX
Sentralen/Marmorsalen
Beethovens musikk remikset av
Jan Bang, Erik Honoré og Eivind
Aarset, Ost + Kjex, Universet
(med Bård Torgersen og Kenneth
Ishak), Pieces of Juno og
DJ Vinny Villbass.

- 14/9 JENNY HVAL:
BLOOD BITCH (WP)
Vulkan Arena
Live-premiere på Jenny Hvals
konseptuelle verk og nye album
Blood Bitch.

- 16/9 STEFAN PRINS:
PIANO HERO
Et verk for keyboard, live elektro-
nikk, live video og flygel av den
belgiske komponisten Stefan Prins.
Stephane Ginsburgh – piano.
Stefan Prins, Florian Bogner
(ICST Zürich) – elektronikk.
I samarbeid med Internationales
Musikinstitut Darmstadt. Produsert
i samarbeid med de Bijloke, Gent
og ICST Zürich.

- 16/9 KARLHEINZ STOCKHAUSEN:
STERNKLANG
Ekebergparken
Nordic Voices med Andreas Fischer.
Andrea Molino – dirigent. Kjell
Tore Innervik og studenter fra
Norges musikkhøgskole. I samar-
beid med Norges musikkhøgskole,
Ekebergparken og Notam.

Beethoven Remix, Pieces of Juno på Sentralen 11/9

Nils Bech på lanseringsfesten for Big O på Vippa 7/9

Jenny Hval: Blood Bitch på Vulkan Arena 14/9

Karlheinz Stockhausens Sternklang i Ekebergparken 16/9

Ignas Krunglevicius: Riot med Ensemble neoN i Hvelvet/Sentralen 15/9

Åpning av Yngvild K. Rollands installasjon. Samtale med Ultima Academy-kurator Rob Young 8/9

Supriya Nagaraajan: Lullaby Oslo 2016 på Sentralen 16/9

17/9 LUMEN DRONES
Henie Onstad Kunstsenter
Konsert med nytt materiale og improvisasjon over temaer fra trioens debutalbum.
Nils Økland – hardingfele.
Per Steinar Lie – gitar.
Ørjan Haaland – trommer.
Produsert av Henie Onstad Kunstsenter.

UTSTILLINGER, LYDKUNST OG
INSTALLASJONER

8/9 YNGVILD K. ROLLAND:
BODIES AND HEADS (WP)
Sentralen
Installasjonsåpning i kombinasjon med samtale med Rolland og Ultima Academy-kurator Rob Young. Installasjonen sto til og med 15/9. Støttet av Billedkunsternes Vederlagsfond. I samarbeid med Norsk Komponistforening.

9/9 JAKOB KIERKEGAARD:
ISFALD
Fotogalleriet
Live performance og artistsamtale med Anne Hilde Neset (nyMusikk) og kunstneren Jakob Kierkegaard. I samarbeid med Fotogalleriet og nyMusikk.

15/9 IGNAS KRUNGLEVICIUS:
RIOT (WP)
Sentralen/Hvelvet
Installasjonsåpning med musikere fra Ensemble neoN som spilte akustiske instrumenter inni en spesialkonstruert plastboble. Installasjonen sto til 16. september.

16/9 SUPRIYA NAGARAJAN/MANSAMITRA:
LULLABY OSLO 2016 (WP)
Sentralen
Lydinstallasjon der mennesker fra ulike kulturer sang vuggesanger fra sine hjemland blandet med lydopptak fra Oslo. Installasjonsåpning med konsert. Supriya Nagaraajan – konsept og sang. Kveder Ingebjørg Lognvik Reinholdt og lydkunstner Duncan Chapman. Del av Oslo kulturnatt. I samarbeid med Notam og Norsk Komponistforening.

ULTIMA EDUCATION

ULTIMA ACADEMY 2016

Ultima Academy består av samtaler, verksteder og paneldebatter, og retter seg mot alle som vil ha dypere innsikt i ideene bak musikken som presenteres på festivalen. I 2016 besto Ultima Academy-programmet av 11 arrangementer. De aller fleste ble holdt på Sentralen. I tillegg var det arrangementer på henholdsvis KhiO/NMH og Kulturhuset. Programmet ble satt sammen av Rob Young og Gyrid Kaldestad.

FOREDRAG OG SYMPOSIUM

6/9 EXPLORING BRITTEN’S WAR REQUIEM
Sentralen/Vinterhagen
Panel med Jan Egeland, Calixto Bieito, Per Boye Hansen. Rob Young – moderator. Evan LeRoy Johnson og Bjarne Sakshaug fremførte musikalske utdrag fra verket. I samarbeid med Flyktningshjelpen, Den Norske Opera & Ballett og Norsk Komponistforening.

9/9 TONAL WAR
Sentralen/Gymsalen
Samtale mellom forfatter/komponist Jan Swafford, koreograf og danser Sudesh Adhana og komponist Rolf Wallin. Rob Young – moderator. I samarbeid med Norsk Komponistforening.

10/9 BEETHOVEN EVERYWHERE
Sentralen/Gymsalen
Symposium med forfatter/komponist Jan Swafford og musikkritiker, komponist og improvisatør Philip Clark. Rob Young – moderator. I samarbeid med Norsk Komponistforening.

14/9 BLOWS AGAINST THE SYSTEM
Sentralen/Gymsalen
Symposium om nyskapning innenfor instutisjonene i forbindelse med konserten med Sjøforsvarets Musikkorps og Det Norske Blåseensemble. Medvirkende: Kate Augestad, Geir Lysne, Therese Birkelund Ulvo og Peter Tornquist. Torgny Amdam – moderator. I samarbeid med Norsk Komponistforening. Støttet av Fritt Ord.

15/9 RUSSIAN INVASION
Sentralen/Vinterhagen
Samtale om samtidsmusikk og lyd i og fra Russland. Medvirkende: Ignas Krunglevicius, Rebecca Diependaele, Andrey Smirnov og Marina Poleukhina. Heloisa Amaral – moderator. I samarbeid med Ulysses-nettverket og EUs Kreativt Europa-program og Norsk Komponistforening.

17/9 TRIOLOGEN
Kunsthøgskolen i Oslo
Konsert/symposium med tre urpremierer. Studenter fra Operahøgskolen og Norges Musikkhøgskole deltok i prosjektet. Veiledere: Erik Dæhlin, Njål Sparbo, Silje Aker Johnsen. Prosjektansvarlige: Henrik Hellstenius og Mira Bartov. I samarbeid med NMH og KhiO.

17/9 TONY CONRAD: SLAPPING PYTHAGORAS
Kulturhuset
Samtale og foredrag i forbindelse med ANXs filmvisninger og konserter som hyllet den nylig avdøde Tony Conrad. Medvirkende: Lasse Marhaug og Ina Blom. Rob Young – moderator. I samarbeid med Atelier Nord, PNEK og Norsk Komponistforening.

VERKSTEDER

9/9 THE ECHO OF ALL PAST MUSIC
Institutt for musikkvitenskap/ Universitetet i Oslo
Lydinstallasjon av studenter ved IMV i samarbeid med lærer Peter Edwards med utgangspunkt i musikk og lokaler knyttet til tidligere Ultimafestivaler. Komponert av studenter fra institutt for musikkvitenskap/UiO: Toralf W. Nørbech, Hedda Andersen, Tor A. Svendsen og Sebastian Werge Bøyesen. I samarbeid med Norsk Komponistforening.

16/9 SUPRIYA NAGARAJAN:
LULLABY OSLO
Sentralen
I forbindelse med Supriya Nagara-jans lydinstallasjon *Lullaby* Oslo ble det arrangert flere verksteder i Åpen Barnehage på Grønland og på Sentralen. I samarbeid med Notam.

17/9 TRIOLOGEN
Norges Musikkhøgskole/
Kunsthøgskolen i Oslo
Musikkteaterverksted og symposium med studenter fra komposisjon og utøvende musikk ved NMH og studenter fra KHIO (Operahøgskolen). Veiledere: Erik Dæhlin, Njål Sparbo, Silje Aker Johnsen. Prosjektansvarlige: Mira Bartov og Henrik Hellstenius. I samarbeid med NMH og KhiO.

BARN OG UNGE

11/9 BARNAS ULTIMA-DAG (BUD)
Sentralen

John Halvor Bjørnseth, Isak Anderssen og Sunniva Rødland: *STRENG*
Oslos største harpe – en installasjon av Isak Anderssen, Sunniva Rødland og Ulrik Ibsen Thorsrud. Med deres hjelp fikk barna bygge et orkester av strengeinstrumenter.

Pinquins – Terry Riley’s *In C* (trommeverksted)
Sigrun Rogstad Gommæs og Johanne Byhring fra slagverkensemblet Pinquins laget et perkusjons-verksted med utgangspunkt i Terry Rileys verk.

Kyrre Texnæs & POING – Beethovens niende (bevegelse og improvisasjon)
Sammen med danser Kyrre Texnæs og musikerne i trio POING tolket barna Beethovens niende symfoni gjennom bevegelse.

Bea og de Andre
Men instrumenter og bevegelsesstyrte digitale lydeffekter, maling og tegning skapte performance-gruppen Bea og de Andre en kavalgade spesielt tilegnet det yngste publikummet.

Bosses Bongoband presenterte Beethoven i ny og eksotisk drakt med trompeter, basuner og saksofoner.

Peter Baden og Knut Sævik laget en ny interaktiv audiovisuell installasjon.

I samarbeid med Ulysses-nettverket og EUs Kreativt Europa-program. Støttet av Sparebankstiftelsen DNB.

Barnas Ultima-dag (BUD) på Sentralen 11/9

Barnas Ultima-dag (BUD)

Tony Conrad: Slapping Pythagoras på Kulturhuset 17/9

15/9 ULTIMA REMAKE
Edvard Munch videregående skole
Årets Ultima Remake ble laget i samarbeid med elever og lærere ved Edvard Munch Videregående skole og verkstedholdere Koka Nikoladze, Magnus Bugge og Gyrid Nordal Kaldestad. Elever fra musikk og kunst, design & arkitektur, lederne og lærere laget i fellesskap en konsertinstallasjon som ble fremført i skolens bakgård. I samarbeid med Ulysses-nettverket og EUs Kreativt Europa-program.

16/9 BARNAS BESTE
Sentralen
Det treårige prosjektet «Forundringspakken» er et musikalsk laboratorium for utforskning av kunstneriske ideer og utvikling av barnehagekonserter i regi av Kulturtanken. Som en avslutningsmarkering ble over 400 barn fra barnehagene i Bydel Gamle Oslo invitert til en dag med kunstopplevelser på Sentralen under Ultima. Her fikk de se Ignas Krunglvicius’ installasjon Riot og Supriya Nagaraajans Lullaby Oslo. Seks barnehager i Bydel Gamle Oslo var med, og musikkprodusenter fra 12 fylker var invitert inn i prosjektet, som fungerer som faglig møteplass og laboratorium for utvikling av nye barnehagekonserter for barn i alderen 3–6. Et samarbeid mellom Bydel Gamle Oslo, Høgskolen i Oslo og Akershus og Kulturtanken/Rikskonsertene.

STATISTIKK

PUBLIKUMSTALL

Totalt fant 12 923 publikummere veien til Ultimas arrangementer i 2016.

Av totalt publikumstall var 9 483 publikummere på billettert arrangement og resterende 3 440 på arrangementer uten billett. Utstillinger inngår ikke i publikumstallet. Ultima har som policy at en del av arrangementene er uten billett slik at et større publikum blir eksponert for festivalprogrammet. Målet er å bygge et større publikum til Ultimas billetterte arrangementer.

*Antall publikummere var særlig høyt i 2015 på grunn av RiksUltima som samlet 8.980 skolebarn

	2016	2015	2014
Konserter	49%	70%	53%
Scenekunst	34%	6%	20%
Installasjoner	5%	15%	14%
Andre arrangementer	12%	9%	13%
SUM PUBLIKUM	12.923	21.645	12.143

Ultimas medlemmer er vesentlige bidragsyttere til festivalens størrelse og kvalitet. I 2016 var Ultimas medlemmer delaktige i prosjekter som til sammen hadde 8 492 publikummere.

KJØNNSFORDELING

Av 67 opphavspersoner i 2016 var andelen kvinner 22%. På utøversiden var kvinneandelen 43% av et antall på 354 personer.

4. samarbeidspartnere

ULTIMA TAKKER

Vi i Ultima vil gjerne takke alle våre medlemmer og støttespillere som har gjort festivalen mulig. Takk også til alle komponister og utøvere som bidro og til publikum på arrangementene.

- × Atelier Nord ANX
- × Dansens Hus
- × Det norske komponistfond
- × Dextra Musica
- × Drivhuset
- × Dronebrygg
- × Edvard Munch videregående skole
- × EGD
- × Ekebergparken AS
- × Ernst von Siemens Musikstiftung
- × EXPERIMENTALSTUDIO des SWR
- × FONCA (National Fund for Cultute and the Arts Mexico)
- × Fond for lyd og bilde
- × Fond for utøvende kunstnere
- × Goethe Institut Norwegen
- × Grappa

- × Institusjonen Fritt Ord
- × Komponistenes vederlagsfond
- × Kulturdepartementet
- × Kulturhuset
- × Kulturkirken Jakob
- × Kulturkontakt Nord
- × Kunstløftet
- × MFOs Vederlagsfond
- × Morgenbladet
- × Music Norway
- × NODE Berlin Oslo
- × Nordisk Kulturfond
- × Norsk kulturfond
- × Norsk kulturråd
- × OCA, Office for Contemporary Art Norway
- × Oslo kommune
- × Oslo kulturnatt
- × Park Inn by Radisson
- × PNEK
- × Rockefeller
- × Riksscenen
- × Sentralen
- × Sparebankstiftelsen DNB
- × Swedish Arts Grants Council
- × Ulysses Network and the Creative Europe programme of the European Union
- × Universitetets aula
- × Utenriksdepartementet
- × Vulkan Arena
- × Westerdals Oslo School of Arts, Communication and Technology

ULTIMAS MEDLEMMER

- × BIT20 Ensemble
- × Black Box Teater
- × Den Norske Opera & Ballett
- × Det Norske Kammerorkester
- × Det Norske Solistkor
- × Henie Onstad Kunstsenter
- × Institutt for musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
- × Kringkastingsorkestret, NRK
- × Kunsthøgskolen i Oslo
- × NICEM
- × Norges musikkhøgskole
- × Norsk Komponistforening
- × Notam, Norsk senter for teknologi i musikk og kunst
- × nyMusikk
- × Oslo Domkor
- × Oslo-Filharmonien
- × Oslo Sinfonietta og Cikada

GJESTEPROGRAM

Det årlige gjesteprogrammet, der utenlandske bransjeaktører og journalister inviteres til å overvære festivalen, har etablert Ultima som en internasjonal møteplass for samtidsmusikkmiljøet. Programmet ble arrangert for femte år på rad i 2016, i samarbeid med Music Norway.

27 internasjonale gjester (16 bransjeaktører og 11 journalister) deltok på programmet på invitasjon fra Ultima og Music Norway. I tillegg deltok 26 internasjonale gjester på eget initiativ eller i forbindelse med Ulysses Day og et møte for Fenoba, en nordisk nettverksstruktur for samtidsmusikk, som begge fant sted under festivalen. Gjestene kom fra 16 forskjellige land i Europa, Asia og Nord-Amerika.

Årets gjesteprogram var konsentrert rundt festivalens avslutningshelg 14.-17. september, og omfattet konserter og forestillinger, felles måltider og nettverksarrangement, samt en utflukt til Edvard Munchs atelier på Ekely, med omvisning og konsert med Kari Rønnekleiv og Ole Henrik Moe. Det ble også arrangert en norsk bransjedag der relevante norske aktører og enkeltpersoner kunne søke om å delta i gjesteprogrammet.

Vi fikk gode tilbakemeldinger på programmet fra både norske og internasjonale deltakere. Programmet mottok økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet sentralt pluss en rekke utestasjoner. Kulturattachéer fra ambassaden i Paris og Generalkonsulatet i New York deltok på programmet som observatører.

ULTIMA NEW YORK EDITION/MATA

MATA er New Yorks ledende utstillingsvindu for talentfulle unge komponister fra hele verden. 11.-16. april samarbeidet Ultima med MATA om et norsk program.

Festivalen mottok i 2016 bidrag fra 1157 komponister fra 79 land. Fra Norge gjorde Ensemble neoN sin amerikanske debut i et program som presenterte et bredt spekter av verk av blant annet de norske komponistene Jan Martin Smørdal og Therese Birkelund Ulvo.

10/9 Benjamin Britten: War Requiem
Den Norske Opera & Ballett/Hovedscenen

5. kommunikasjon

INTERNETT OG SOSIALE MEDIER

NETTSIDER

Tendensen er, som bl.a. fjorårets publikumsundersøkelse viste, at de aller fleste av våre publikummere i større grad orienterer seg på nett og mindre via trykte publikasjoner enn før. Senhøsten 2015 startet vi prosessen med omstilling og tilpasning til den nye digitale virkeligheten. Etter å ha vært i kontakt med diverse aktuelle aktører/byråer innen kommunikasjon og digital formidling bestemte vi oss for byrået EyeEye, som spesialiserer seg på bl.a. design, utvikling og konsulenttjenester for digitale flater.

Sammen med dem foretok vi en grundig gjennomgang av ønsker og behov for å optimalisere en ny web/kommunikasjons-plattform, der målet var en side som skulle gi en god brukeropplevelse for gamle og nye/potensielle festivalgjester. Vi samarbeidet med EyeEye og designbyrået NODE Berlin Oslo om utformingen av designet på siden.

Nye ultima.no ble lansert på Sentralen 31. mai. Siden er enkel, oversiktlig og lett å orientere seg i. Tilbakemeldingene fra brukerne har vært udelte positive både når det gjelder billett kjøp, design, festivalfølelse og tilgjengelighet.

Nettsiden hadde besøksrekord i september før og under festival.

SOSIALE MEDIER

Sosiale medier er en viktig plattform i Ultimas kommunikasjonsstrategi. Vi ser stadig økt interesse og registrerer flere brukere på nettsiden og følgere i sosiale medier.

I 2016 brukte vi kanalene Facebook, Twitter, Underskog, Instagram og Flickr. Disse mediene er viktige for synliggjøring og markedsføring både nasjonalt og internasjonalt, og som kommunikasjonskanal mot publikum. Antall tilhengere/følgere har økt mye og jevnt de siste årene.

Ultimas største og viktigste sosiale medie-plattform er Facebook, der vi ved utgangen av 2016 har i underkant av 11 000 følgere. Vi benytter særlig denne kanalen for å kommunisere med publikum, også oftere til annonsering og kampanjer. Facebook har i tillegg, spesielt i kombinasjon med Google Analytics, Mosaic og Ticketmaster, blitt en viktig kanal i forhold til tracking, innhenting av kundedata og målrettet markedsføring og billettsalg.

Vi registrerte økt oppmerksomhet på Twitter, som primært benyttes av internasjonale kontakter. Vi har pr. desember 2016, 4000 følgere.

Flickr blir brukt til bildefremvisning og lagring av bilder. Arbeidet fra 2015 med en bedre integrering av bildevisning herfra ble videreført i 2016. Festival-fotograf Andreas Turau publiserte daglig bilder fra våre arrangementer på denne tjenesten, og sørget for forsendelse av filer digitalt til medier som etter spurte dette.

PUBLIKASJON

På grunn av og mindre etterspørsel/bruk av den tradisjonelle programboka og omlegging til ny digital plattform i mai, valgte vi i år å lage kun et program i lommeformat til selve festivalperioden.

Festivalprogrammet ble levert fra trykkeriet to uker før festivalstart og inneholdt presentasjon av samtlige arrangementer, samt generell informasjon og faktaopplysninger. Programmet var på engelsk i et opplag på 6000 eks. Det ble distribuert på arenaer, læringsinstitusjoner og utesteder i Oslo under og i forkant av festival.

DOKUMENTASJON

LYD- OG FILMOPPTAK

NRK gjorde opptak av en rekke konserter som ble sendt høsten 2016. Programmet Spillerom i NRK P2 sendte i festivalperioden og konsertopptak i ettertids. Se appendix s. 36.

Ultima engasjerte to fotografer som var til stede på de største arrangementene i festivalperioden. Andreas Turau tok bilder under festivalen som ble publisert på Ultimafestivalens Flickr-konto. I tillegg engasjerte vi Karoline Finnema til å gjøre opptak fra en del arrangementer som ble videodokumentert.

Ivar Mykland fra Milli Media laget videodokumentasjon fra Rolf Wallins verk *The Otheroom* i Oslo Rådhus 8/9 og Trond Reinholdtsens *Theory of the Subject* på Sentralen 15/9.

Brekkelyd ved Morten Brekke Stensland laget lyddokumentasjon av følgende konserter:

Karin Hellqvist på Sentralen 13/9, Sjøforsvarets Musikkorps og Det Norske Blåseensemble i Universitetets aula 14/9, Ignas Krunglevicus' installasjon med Ensemble neoN 15/9, Ensemble Nadar i Kulturkirken Jakob 15/9, Stefan Prins på Sentralen 16/9, Oslo Camerata med Det Norske Solistkor på Sentralen 17/9.

Academy-arrangementene ble dokumentert med lyd- og videoopptak. Arrangementet *Beethoven Everywhere* ble lagt ut som podcast i samarbeid med Morgenbladet. Lyd -og videodokumentasjon ble laget av Morten Stensland Brekke. Remake ble dokumentert av Tanja Silvestrini og utdrag fra konsertinstallasjonen er med i en felles video for Ulysses Day.

PRESSE OG KRINGKASTING

MEDIEOMTALE OG ANMELDELSER

Ultimafestivalen får oppslag i lokal, nasjonal og internasjonal presse. I 2016 fikk vi god omtale før, under og etter festivalen.

tillegg til forhåndsomtale og mange større saker underveis, ble Ultima tatt med i guider og anbefalinger,

samt fortløpende anmeldelser i de største avisene. Ultima ble også omtalt i musikkblogger og oversikter.

Vi benytter søketjenesten Retriever til overvåking av nasjonal presse. De generelle treffene i trykt presse ligger på omtrent samme nivå som året før, med 94 treff.

Når det gjelder redaksjonelt stoff, anmeldelser og kommentarstoff hadde vi 30 saker på trykk i september 2016. Se appendix s.34.

INTERNASJONAL PRESSE

Ultima ble omtalt og anmeldt i internasjonal presse, som utelukkende var svært positive til festivalen.

«The way in which Ultima brings war, and thereby the living presence of contemporary music, into the programme, is original, such as with new works for marching band as the last military representative in our largely civilian everyday lives.» Jan Brachmann, Frankfurter Allgemeine Zeitung

«The lineup for the Ultima contemporary music festival is stellar. I loved this.» Tim Rutherford-Johnsen, The Rambler

«En glad aften i Oslo! Og publikum er revet med af denne uropførelse, de griner og hujer af Trond Reinholdtsens groteske klaverkoncert 'Theory of the subject'. Salen er propfuld, især af unge mennesker. De er kommet, fordi Ultima-festivalen er et brand, de stoler på, en oplevelsesparaply, de mødes under.» Jens Cornelius, Klassisk DK

ANNONSER

Ultima hadde annonser, både kjøpte plasser og bytteavtaler, på trykk i aviser og hos enkelte publikasjoner tilhørende andre kulturarrangementer og -institusjoner. I 2016 valgte vi å benytte mer av budsjettet på digital markedsføring til fordel for tradisjonell annonsering på trykk.

MEDIESAMARBEID

Ultima benyttet Morgenbladet som primær mediesamarbeidspartner i 2016. I tillegg til helsides annonser samarbeidet vi med dem om en podcast på deres hjemmeside. Der ble podcaster fra Ultima Academy lagt ut og annonsert for. Vi hadde også en opptakavtale med NRK P2 om opptak av et utvalg konserter som ble sendt på radio (se appendix s.36)

PUBLIKUMSUTVIKLING

Som en sammensatt, sjangerblandende festival med et stort og variert program har Ultima flere publikumssegmenter. Vi jobber målrettet med tilpasset informasjon mot ulike publikumsgrupper. Kommunikasjonen skal være så enkel som mulig uten at det blir forenklenende. Både på nettsiden, i nyhetsbrev og sosiale medier, publikasjoner, etc., er vi alltid bevisste på et tilgjengelig, forståelig språk.

Ultima utfører en rekke målrettede tiltak for å nå et nytt og større publikum. I dialog med våre mange samarbeidspartnere, som Ultimas medlemmer og de mange ulike arenaene, analyserer vi festivalpublikummets interesser og behov. Ved å identifisere nye målgrupper og kanaler for informasjon, billettsalg og markedsføring, tilegner vi oss stadig ny kunnskap om salgskanaler og målrettet markedsføring mot de ulike publikumsgruppene.

Vi bruker også i større grad Google Analytics, publikumsdata fra Ticketmaster og Facebook for å analysere publikums kjøpsmønstre og interesser.

Vårt kommunikasjonsarbeid mot publikum blir lagt merke til. Vi deltar i nettverk som Norske Festivaler og Norsk publikumsutvikling, og blir ofte invitert til å bidra med våre erfaringer og strategier i formidlingen av «vanskelig» musikk på konferanser og seminarer.

I oktober 2016 ble vi nominert og var en av tre finalister til Årets publikumspris (Norsk publikumsutvikling).

I juryens begrunnelse het det:

«Ultima kunne valgt å fortsette livet som nisje-festival for samtidsmusikk, men har i stedet tatt mål av seg til å nå bredt ut, og har klart det. Arbeidet synes gjennomsyret av et genuint ønske om å oppnå både kunstnerisk utvikling og publikumsutvikling. Gjennom et fokusert kommunikasjonsarbeid – integrert i den kunstneriske ledelsen – og med selvtillit på feltets vegne, har de klart å formidle samtidsmusikkens potensiale og slektskap med andre musikk- og kunstformer, og å få festivalen til å fremstå som bredspektret snarere enn smal, og inviterende snarere enn innadvendt. Ultima fremstår som lett å forholde seg til, selv-uhøytidelige, men alltid seriøse. De har klart kunststykket å re-brande seg selv som en interessant, tiltalende og relevant festival for et mye mer mangfoldig publikum enn tidligere, både musikkeksperter, de godt voksne kulturkvinnene, barnefamilie og de yngre og kulturelt utprøvende gruppene.»

PUBLIKUMSUNDERSØKELSE

I etterkant av festivalen sender vi ut en publikumsundersøkelse. Undersøkelsen er utarbeidet i samarbeid med Comte Bureau som spesialiserer seg på kartlegging av brukergrupper og bedrifter.

Resultatene fra undersøkelsen gir nyttig innsikt i hvordan publikum opplever festivalen og hvilke satsingsområder vi bør fokusere på fremover.

Undersøkelsen viser at publikum stadig er tilfredse både med det kunstneriske innholdet, informasjonsflyten og med Ultima som en positiv festivalopplevelse generelt.

Ultimafestivalen har opparbeidet seg et dedikert publikum med sansen for det uventede og unike. Fra publikumsundersøkelsen 2016 er skussmålet godt. Ord som går igjen i beskrivelsen er spennende, kvalitet, nyskapende, enestående, utfordrende, inkluderende, aktuell og variert.

Publikummet kan primært deles inn i to grupper, bestående av voksne kjennere som har besøkt festivalen flere ganger før, og yngre, musikalsk nysgjerrige som gjerne er nye besøkende.

Gjennomsnittsalderen er i overkant av 40 år. Kjønnfordelingen er noen lunde lik, de fleste har høy utdanning og bor i Oslo og omegn. Å oppleve musikk av høy kunstnerisk kvalitet oppgis som deres viktigste besøksmotiv.

Med Ultimafestivalens synlighet i presse, sosiale medier, bybildet og på de mange høyprofilerte arenaene i festivalperioden er eksponeringsflaten stor. Publikum var også veldig tilfredse med Sentralen som ny base/arena.

6. økonomi og regnskap

Resultat for 2016 er et overskudd på kr 32.997. Resultatet øker Ultimas egenkapital som pr 31.12.16 er kr 716.625. Ultima er et omfattende samarbeidsprosjekt der særlig Ultimas medlemmer bidrar med vesentlige ressurser inn i festivalen. Enkelte arrangementer er i sin helhet finansiert av Ultimas medlemsinstitusjoner. Andre arrangementer er finansielle samarbeidsprosjekter der kostnader og inntekter splittes mellom Ultima og samarbeidspartene. En tredje kategori er prosjekter fullfinansiert av Ultima.

Økonomien relatert til Ultimas festivalprogram er større enn det som vises i Ultimas regnskap. Ultimas publikumstall er antall besøkende uavhengig av finansiering. F.eks. inngår publikum på konserten med Oslo-Filharmonien i Oslo konserthus og *War Requiem* på Den Norske Opera & Ballett i publikumstallet, mens tilhørende billettinntekter ikke vises i Ultimas regnskap. Ultima hadde også en rekke arrangementer med fri entré, bl.a. åpningskonserthen i Oslo Rådhus, konserter under Oslo kulturnatt, installasjoner og Academy-programmet.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Ultimas utvikling, finansielle stilling og resultat samt eiendeler og gjeld. Styret mener videre at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2016 er satt opp under denne forutsetning.

7. administrasjon og arbeidsmiljø

ANSATTE

FASTE MEDARBEIDERE

Ultimas administrasjon besto av:

- × Lars Petter Hagen, direktør og kunstnerisk leder
- × Alf Gregusson, økonomisjef
- × Trude Dombestein Elde, prosjektleder
- × Cathrine Nysæther, informasjonssjef
- × Gyrid Nordal Kaldestad, kunnskapsprosjektkoordinator

FESTIVALMEDARBEIDERE

Administrasjonen ble i tiden før festivalen forsterket med fire medarbeidere som til sammen var engasjert i 9 måneder.

I tillegg ble arenaprodusenter og personell med ansvar for lyd og lys engasjert på arrangementer der Ultima hadde produksjonsansvaret.

STUDENTER

Ultima fortsatte samarbeidet med prosjektlederlinjen på Westerdals Oslo ACT, et samarbeid som har vært meget vellykket de syv siste årene. I 2016 samarbeidet vi primært om produksjonsarbeid og men også oppgaver knyttet øvrig administrasjon og gjennomføring av festivalen.

Studentene søkte på utlyste studentstillinger og valgte selv hvilket arbeidsområde de ønsket for sin praksis. Vi hadde studenter som arbeidet med informasjon og sosiale medier, delegatprogram, transport og frivilligadministrasjon, billetter og akkreditering, samt produksjon. De utførte sitt arbeid i nært samarbeid med Ultimas faste stab. Ultima har til gjengjeld vært behjelpelig med kompetanseutvikling innenfor områdene økonomi, markedsføring/informasjon og festivalproduksjon ved forelesninger på Westerdals Oslo ACT.

ARBEIDSMILJØ

Sykefraværet i 2016 var 1,2%. Det har ikke vært arbeidsuhell eller ulykker. Styret vurderer stiftelsens arbeidsmiljø som godt.

LIKESTILLING

Tre av administrasjonenes fem ansatte i 2016 er kvinner. Lønnsnivået er bestemt uavhengig av kjønn. Ultimas styre bestod i 2016 av to kvinner og tre menn.

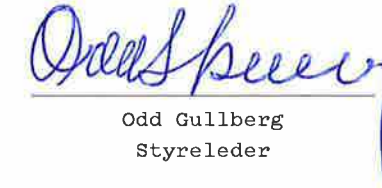
YTRE MILJØ

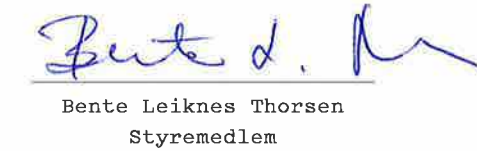
Ultimas drift forurenser ikke det ytre miljø mer enn normalt for denne type virksomhet.

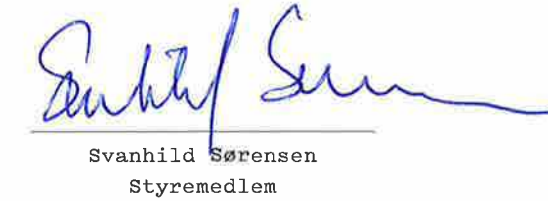
8. signaturer

Styret ønsker å takke alle som har bidratt til gjennomføringen av Ultima-festivalen 2016.

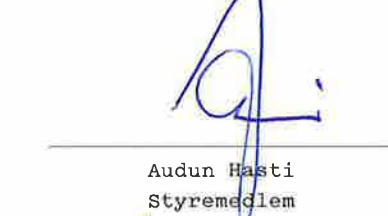
Oslo, 1. mars 2017

Odd Gullberg
Styreleder

Bente Leiknes Thorsen
Styremedlem

Svanhild Sørensen
Styremedlem

Henrik Hellstenius
Nestleder

Audun Hasti
Styremedlem

Lars Petter Hagen
Direktør og kunstnerisk leder

Resultatregnskap			
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival			
Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2016	2015
Billettinntekter		285 090	372 605
Annonseinntekter		115 000	200 000
Tilskudd Kulturdepartementet	12	393 750	5 568 000
Driftstilskudd Kulturrådet	12	5 673 792	0
Tilskudd Oslo kommune		3 790 000	3 712 000
Tilskudd Kulturrådet / Andre offentlige tilskudd	13	483 687	816 666
Andre tilskudd	5	1 106 650	850 000
Andre driftsinntekter		653 634	547 419
Sum driftsinntekter		<u>12 501 604</u>	<u>12 066 690</u>
Avskrivninger	10	21 737	27 222
Lønnskostnader, feriepenger	3, 9	3 364 097	3 217 529
Arbeidsgiveravgift		587 864	543 977
Pensjonskostnader/forsikringer	9	596 477	464 643
Andre sosiale kostnader		31 266	25 596
Honorarer	7	3 631 674	4 012 972
Transportkostnader		54 792	119 596
Lokalkostnader	8	629 194	459 693
Investeringer, vedlikehold og leie utstyr		801 087	796 024
Andre honorarer	3	751 546	151 218
Kontorutgifter, telefon og porto		253 894	241 933
Reise, diett, hotell		849 806	1 043 861
Reklamekostnader		708 073	760 404
Representasjon/mottakelser		141 868	148 388
Forsikringer, tonovederlag		45 535	53 264
Annen driftskostnad	6	35 625	51 755
Sum driftskostnader		<u>12 504 534</u>	<u>12 118 075</u>
Driftsresultat		<u>-2 931</u>	<u>-51 385</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt		11 898	29 729
Annen finansinntekt		24 235	22 007
Annen finanskostnad		205	1 417
Resultat av finansposter		<u>35 928</u>	<u>50 319</u>
Årsresultat		<u>32 997</u>	<u>-1 066</u>
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		32 997	0
Overført fra annen egenkapital		0	1 066
Sum overføringer		<u>32 997</u>	<u>-1 066</u>
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival		Side 1	

Balanse			
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival			
Eiendeler	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
Kontorutstyr	10	25 827	27 770
Sum anleggsmidler		<u>25 827</u>	<u>27 770</u>
Omløpsmidler			
Kundefordringer		0	21 130
Utestående tilskudd		0	20 000
Andre kortsiktige fordringer	9	548 854	611 728
Sum fordringer		<u>548 854</u>	<u>652 858</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	1 188 037	922 650
Sum omløpsmidler		<u>1 736 891</u>	<u>1 575 507</u>
Sum eiendeler		<u>1 762 718</u>	<u>1 603 277</u>
Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival		Side 1	

Balanse

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Egenkapital og gjeld	Note	2016	2015
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	2	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		616 625	583 627
Sum opptjent egenkapital		<u>616 625</u>	<u>583 627</u>
Sum egenkapital	2	<u>716 625</u>	<u>683 627</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		107 134	88 366
Skattetrekk og andre trekk		195 315	184 556
Skyldig arbeidsgiveravgift		149 448	144 159
Påløpne feriepenger, lønn og honorarer		357 821	351 161
Forskuddsbetalte og uopptjente tilskudd		159 019	121 668
Annen kortsiktig gjeld		77 356	29 740
Sum gjeld		<u>1 046 093</u>	<u>919 650</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>1 762 718</u>	<u>1 603 277</u>

Oslo, 01.03.2017

Styret i Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Odd Gullberg
Styrets leder

Audun Leiv Hasti
Styremedlem

Jon Henrik Hellstenius
Styremedlem

Svanhild Sørensen
Styremedlem

Bente Leiknes Thorsen
Styremedlem

Lars Petter Hagen
daglig leder

Noter til regnskapet 2016

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak hvis ikke annet er angitt.

Driftsinntekter og driftskostnader.

Inntekter bokføres når de er opptjent, dvs. at tilskudd inntektsføres i samme periode som tilskuddet er anvendt. Mottatte ikke anvendte tilskudd balanseføres som gjeld. Kostnader bokføres når de har påløpt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer verdsettes til pålydende, med individuell vurdering av eventuelle tap.

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Pensjonspremiefond er balanseført under kortsiktige fordringer da det kan anvendes til å betale pensjonspremie jfr. note 9.

Note 2 - Egenkapital

	Grunn- kapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.15	100 000	583 627	683 627
Årets resultat		32 997	32 997
Egenkapital pr 31.12.16	100 000	616 624	716 624

Note 3 - Ytelser til daglig leder, styret og revisor.

	2016	2015
Daglig leder (lønn og andre ytelser)	930 868	824 665
Styret	166 400	160 000
Revisor - revisjon (inkludert mva)	32 875	38 750
Revisor - konsulent (inkludert mva)	18 500	18 500
Sum	1 148 643	1 041 915

Note 4 - Bundne midler

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 199 060 til skattetrekk for ansatte.

Noter til regnskapet 2016

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 5 - Andre tilskudd

	2016	2015
Tilskudd Norsk Komponistforening	275 000	325 000
Tilskudd Music Norway	63 000	50 000
Tilskudd, internasjonale givere - se 5.1	318 650	0
Tilskudd, diverse - se 5.2	450 000	475 000
Sum	1 106 650	850 000

Note 5.1 - Internasjonale tilskudd

Siemens Musikstiftung	46 313	
Goethe-Institut Norwegen	30 000	
EU, Ulysses-nettverk	242 337	
Sum	318 650	0

Note 5.2 - Diverse tilskudd

Sparebankstiftelsen DNB	400 000	400 000
Fritt Ord	50 000	75 000
Sum	450 000	475 000

Note 6 - Andre driftskostnader

	2016	2015
Kontingenter	24 213	37 437
Gebyrer	11 182	13 778
Diverse kostnader	230	540
Sum	35 625	51 755

Note 7 - Honorarer

Honorarer til utøvere og festivalavvikling.

Note 8 - Lokalkostnader

	2016	2015
Leie lokaler	164 639	150 600
Produksjon / Leie konsertlokaler	464 555	309 093
Sum	629 194	459 693

Note 9 - Lønnskostnader, antall ansatte, obligatorisk tjenestepensjon

Det har vært utført ca 5,5 årsverk siste år.

Ultima er i henhold til Lov om obligatorisk tjenestepensjon forpliktet til å opprette en pensjonsordning for sine ansatte, og det er opprettet en ordning som tilfredsstiller lovens krav.

Pensjonsordningen er en ytelsesbasert forsikret ordning og omfatter 6 ansatte og 1 uførepensjonist. Netto pensjonsforpliktelsen er ikke aktuarberegnet og balanseført i henhold til unntaksreglene for små foretak. Årets innbetalte pensjonspremie inkludert omkostninger er kr. 604 179. Premiefondene som kan anvendes til fremtidige premier er balanseført og utgjør per 31.12.16 kr. 498 299 og per 31.12.15 kr. 436 265. Det har ikke vært innbetalt til premiefondet i 2016 men premiefondet er økt med avkastning kr 24 235 og tilbakeført premie kr. 37 799.

Noter til regnskapet 2016

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 10 - Driftsmidler

	Kontor- maskiner	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01	94 008	29 000	123 008
Tilgang	19 794	-	19 794
Avgang		-	0
Anskaffelseskost 31.12	113 802	29 000	142 802
Akkumulerte avskrivninger 01.01	66 240	29 000	95 240
Årets ordinære avskrivninger	21 737		21 737
Avgang akkumulerte avskrivninger			0
Akkumulerte avskrivninger 31.12	87 977	29 000	116 977
Bokført verdi pr. 31.12	25 827	-	25 827

Avskrivningsplan	Lineær	Lineær
Avskrivningssats	33 %	20 %

Note 11 - Medlemmer

Stiftelsens Råd har per 31.12. 2016 følgende medlemmer, totalt 17 :

BIT 20 Ensemble	NICEM
Black Box Teater	Norges musikkhøgskole
Den Norske Opera og Ballett	Norsk Komponistforening
Det Norske Kammerorkester	NOTAM
Det Norske Solistkor	Ny Musikk
Henie Onstad Kunstsenter	Oslo Domkor
Institutt for Musikkvitenskap, UiO	Oslo-Filharmonien
Kringkastingsorkesteret (KORK), NRK	Oslo Sinfonietta og Cikada
Kunsthøgskolen i Oslo	

Note 12 - Tilskudd Kulturdepartementet

	2016	2015
Ordinært driftstilskudd:		5 568 000
Gaveforsterkningsmidler	43 750	
Arne Nordheims Komponistpris	350 000	-
Sum	393 750	5 568 000

Driftstilskudd fra Kulturdepartementet er fom 2016 overført til Kulturrådet.

Kulturrådet har gitt kr. 5 673 792 i driftstilskudd, vist på egen linje i resultatregnskapet.

Noter til regnskapet 2016

Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Note 13 - Andre offentlige tilskudd

	2016	2015
Norsk Kulturråd, se note 13.1	280 000	655 000
Utenriksdepartementet, reisestøtte	203 687	161 666
Sum	483 687	816 666

Note 13.1 - Tilskudd fra Norsk Kulturråd	2016	2015
Bestillingsverk hvor tilskuddet utbetales til komponisten:		
Bendik B. Hagerup		70 000
Helge Sten		150 000
Øyvind Torvund		145 000
Jon Øivind Ness		150 000
Matthew Shlomowitz		140 000
Manos Tsangaris	90 000	
Trond Reinholdtsen	190 000	
Sum	280 000	655 000

Til styret i Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival som viser et overskudd på kr 32 977. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og

god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav for Stiftelsen Ultima Oslo Contemporary Music Festival

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Stabekk, 1. mars 2017

NITSCHKE AS

Rune Bergseng
statsautorisert revisor

9. appendix

PRESSE 2016

PAPIR/NETTAVIS

JANUAR

- × «Beskytter til 2020» (NTB, 05.01.16)
- × «Kronprinsen beskytter Ultimafestivalen» (Østlands-Posten, 05.01.16)
- × «Forlenger engasjement» (Haugesunds Avis, 06.01.16)
- × «I Oslo onsdag opptrer en av de største vokalistene Europa har» (Aftenposten, 05.01.16)
- × «En av de største Europa har skapt» (Aftenposten, 06.01.16)
- × «To utan grenser» (Dagsavisen, 09.01.16)
- × «To utan grenser - Lyre med åtte vindar» (Rogalands Avis, 09.01.16)
- × «Karin Krog griper musikalske sjanser» (Extra, 21.01.16)
- × «Karin Krog: Det er litt overveldende» (Romsdals Budstikke, 21.01.16)
- × «Karin Krog: Det er litt overveldende» (Sunnmørsposten, 21.01.16)
- × «Griper fortsatt sjansen» (Tønsbergs Blad, 22.01.16)
- × «Karin Krog griper musikalske sjanser» (Extra, 21.01.16)
- × «Elsk mens du kan» (Minerva, 27.08.16)
- × «Tilbakeblikk på 50-årsjubileet» (Norsk kulturråd, 27.01.16)

FEBRUAR

- × «Mari til Moldejazz» (Romsdals Budstikke, 10.02.16)
- × «Building Instrument til Moldejazz» (Jazz i Norge, 10.02.16)
- × «Mari Kvien tar med Building Instrument til konsert i Krona på museet» (Romsdals Budstikke, 11.02.16)
- × «- Mindre fjord, mer kunst» (Dagbladet, 16.02.16)
- × «Natt&Dag anmelder ALT fra Mato-ma-konserten i Operaen» (Natt&Dag, 17.02.16)

- × «Utforsker fine nyanser» (Adresseavisen, 26.02.16)
- × «Snart åpner DNBS kulturhus - Slik blir Sentralen» (Dagsavisen, 26.02.16)
- × «Fortreffelige fragmenter» (Dagsavisen, 26.02.16)
- × «Operaspørsmål» (Ballade, 26.02.16)

MARS

- × «Musikksaken: Poing slår til igjen» (NTB Tema, 01.03.16)
- × «To kulturhus åpnet denne uken» (Arkitektnytt, 04.03.16)
- × «Utopi med overskudd» (Dagsavisen, 16.03.16)
- × «Nye millioner fra Fritt Ord» (Medier24.com, 18.03.16)
- × «Et Blikk i arkivet» (Blikk, 24.03.16)

APRIL

- × «Ensemble neoN til MATA-festivalen i New York» (Ballade, 13.04.16)
- × «Opera i krise» (Minerva, 13.04.16)
- × «Reise i lyd og rom» (Klassekampen, 18.04.16)
- × «En samtale som pågår nå» (Kunstkritikk, 21.04.16)
- × «Oppslukende univers» (Morgenbladet, 22.04.16)
- × «EU-tilskudd til åtte norske aktører» (Norsk kulturråd, 27.04.16)
- × «Et eget univers» (Romsdals Budstikke, 30.04.16)

JUNI

- × «Politisk Ultimaprogram» (Dagsavisen, 01.06.16)
- × «Haga bytter PR-jobb» (Kampanje, 02.06.16)

JULI

- × «Nekrolog: Inger Lampe Søholdt» (Aftenposten, 06.07.16)
- × «Biblioteket kan vinne pris» (Fanaposten, 08.07.16)
- × «Sofistikert og sakralt, støyete og stille», (Romsdals Budstikke, 25.07.16)

AUGUST

- × «NTBs Langtids-PM» (NTBtekst, 08.08.16)
- × «Urfremføring for barn» (Østlendingen, 11.08.16)
- × «Jazz og kammermusikk på sentralen» (Dagsavisen, 15.08.16)
- × «Vil åpne byen for studentene» (Gudbrandsdølen Dagningen, 16.08.16)
- × «Komposisjon ut i Europa» (Fjordingen, 23.08.16)
- × «Blåser i gang høsten» (Halden Arbeiderblad, 26.08.16)
- × «Heart of a dog: Premiere med Jenny Hval» (Nordisk Film Kino, 26.08.16)
- × «Oslo, en by i Afrika?» (Dagbladet, 31.08.16)
- × «Kveldstimen på tirsdager: Høst på Jacobsenbrygga» (Helgelendingen, 31.08.16)

SEPTEMBER

- × «Kunsthøsten i Norge» (Kunstkritikk, 01.09.16)
- × «Alene på restaurant» (Dagsavisen, 05.09.16)
- × «Ultima i Oslo» (Klassekampen, 05.09.16)
- × «Biiip, ooiiip, krrrrschk» (Ballade, 06.09.16)
- × «Lars Petter Hagen ny rådgiver for Oslo-Filharmonien» (Ballade, 06.09.16)
- × «Dette bør du få med deg på årets Ultimafestival» (Aftenposten, 09.09.16)
- × «NORGE kulturoversikt» (Morgenbladet, 10.09.16)
- × «6 kulturprofiler: Derfor elsker vi Beethoven» (Aftenposten, 10.09.16)
- × «Susanne Sundfør i Oslo» (Klassekampen, 12.09.16)
- × «Blodsband» (Klassekampen, 12.09.16)
- × «Mellom grusomhet og frihet» (Dagsavisen, 12.09.16)
- × «Et rekviem som blør, sørger og raser» (Aftenposten, 12.09.16)
- × «GAFFA anbefaler: Ukas viktigste konserter» (GAFFA, 12.09.16)
- × «Alfred Janson får Arne Nordheims komponistpris» (NTBtekst, 12.09.16)

- × «Alfred Janson får Arne Nordheims komponistpris» (Nynorsk Pressekontor, 12.09.16)
- × «Alfred Janson får Arne Nordheims komponistpris» (Klassekampen, 12.09.16)
- × «Alfred Janson tildelt Arne Nordheims komponistpris» (Ballade, 12.09.16)
- × «Alfred Janson får Arne Nordheims komponistpris» (Kulturkompasset, 12.09.16)
- × «Får komponistpris» (Demokraten, 13.09.16)
- × «Får Arne Nordheims komponistpris» (Agderposten, 13.09.16)
- × «Arne Nordheims komponistpris» (Østlands-Posten, 13.09.16)
- × «Har et travelt år» (Dagsavisen, 14.09.16)
- × «Travelt år for Det Norske Blåseensemble» (Halden24, 14.09.16)
- × «Nordheims komponistpris til Janson» (Trønder-Avisa, 14.09.16)
- × «Blodrødt på Ultima» (Blikk, 14.09.16)
- × «Konsertuke med Bra Trommis» (Radio Nova nyheter, 15.09.16)
- × «Does humour belong in samtidsmusikk?» (Morgenbladet, 16.09.16)
- × «Aktuelt kultur» (Morgenbladet, 16.09.16)
- × «Denne skrekk-komedien kunne ikke bli villere» (Aftenposten, 16.09.16)
- × «Frykt - la oss danse!» (Oppland Arbeiderblad, 17.09.16)
- × «I desperasjon» (Klassekampen, 19.09.16)
- × «Hva med kulturopplevelser natta gjennom?» (Klassekampen, 19.09.16)
- × «Kulturisten dag for dag» (Akershus Amstidende, 23.09.16)
- × «Festival: Lavmælt samtid» (Morgenbladet, 23.09.16)
- × «Litt mye tran?» (Ballade, 28.09.17)
- × «Jenny Hval: Mensen må være en del av måten vi tenker kreativt» (Aftenposten, 29.09.17)

OKTOBER

- × «Strålende omtale for Hval» (Agderposten, 06.10.16)
- × «Blodig mesterverk» (Morgenbladet, 07.10.16)
- × «Rungende applaus i Tyskland» (Halden Arbeiderblad, 08.10.16)
- × «Arne Nordheims komponistpris» (Musikkultur, 10.10.16)
- × «Rungende applaus i Tyskland» (Sarpsborg Arbeiderblad, 08.10.16)
- × «Operahistorien i kortversjon» (Ås Avis, 20.10.16)
- × «Oslo Early lover godt» (Aftenposten, 22.10.16)
- × «Ingrid avslutter sesongen» (Gjengangeren, 22.10.16)
- × «Flere år gammel moro» (Aftenposten, 23.10.16)
- × «Stilling ledig: Beskjeden adm. dir.» (Morgenbladet, 28.10.16)
- × «Fra glassklokken» (Klassekampen, 31.10.16)

NOVEMBER

- × «Hva betyr militærkorpseene for deg?» (Musikkultur, 07.11.16)
- × «Hva betyr militærkorpseene for deg?» (Fagpressenytt, 07.11.16)
- × «Bylyder og historiske togtakter hos Resonans» (Oppland Arbeiderblad, 15.11.16)
- × «Holder foredrag om opera» (Vesterålen Online, 15.11.16)
- × «Om død og fordervelse i Kulturfabrikken» (Musikkultur, 17.11.16)
- × «Om død og fordervelse i Kulturfabrikken» (SortlandsAvisa, 18.11.16)

DESEMBER

- × «Tine Valavuo Tyldsum ny daglig leder i nyMusikk» (Ballade, 12.12.16)
- × «Pris til Johnson» (Klassekampen, 14.12.16)

TV

NRK Hovedscenen - TV, 13.09.15
Hovedscenen: Ultimafestivalen, Rolf Erik Nystrøm og Arvo Pärt
Ultimafestivalen feirer 25-årsjubileum. Vi ser litt tilbake på en

RADIO

- × NRK P2 gjorde opptak av flere konserter, som ble brukt i diverse Spillerom Søndag-sendinger og i hverdags-Spillerom i festivalperioden.
- × Fredag 09.09.16
Opptak Kulturkirken Jakob
Bent Sørensen: De fire årstider
Sendt lørdag 24.09.16
- × Lørdag 10.09.16
Opptak Marmorsalen, Sentralen
Ensemble Ernst
Christian Blom: Bring Me That Horizon (WP)
Jan Martin Smørdal: (herd)STUDY (WP)
Ragnhild Berstad: xtendö (WP)
Sendt onsdag 21.09.16
- × Onsdag 14.09.16
Opptak Forstanderskapssalen, Sentralen
Ensemble Temporum
Gerard Grisey: Vortex Temporum
Tim Mariën: Where the Silence Breaks
Its Back (WP)
Sendt søndag 16.10.16
- × Torsdag 15.09.16
Trond Reinholdtsen: Theory of the Subject (WP)
Cathrine Winnes, dirigent
Ellen Ugelvik, klaver
- × Lørdag 17.09.16
Opptak Rockefeller
Kringkastingsorkesteret, Magnus Loddgard
Terry Riley: In C
Sendt 02.10.16

NETTSTEDER

På bransje-nettstedet Ballade.no fikk Ultima dekning i form av forhåndstale, kommentarer og anmeldelser.

Online musikkmagasinet Permafrost.today for oppdateringer innen metall, eksperimentell musikk og progressiv rock, dekket Ultima med konsertanmeldelser.

INTERNASJONAL PRESSE

Ultima ble omtalt og anmeldt i internasjonal presse, som utelukkende var svært positive til festivalen. Mediene som anmeldte festivalen kom fra Frankfurter Allgemeine Zeitung (Tyskland), Seismograf (Danmark), Klassisk (Danmark), NG Russland og Vedomosti (Russland).

Manos Tzangaris: winzig på Sentralen 9/9

«The way in which Ultima brings war, and thereby the living presence of contemporary music, into the programme, is original, such as with new works for marching band as the last military representative in our largely civilian everyday lives.»
Jan Brachmann,
Frankfurter Allgemeine Zeitung

«The lineup for the Ultima contemporary music festival is stellar. I loved this.»
Tim Rutherford-Johnsen,
The Rambler

«En glad aften i Oslo! Og publikum er revet med af denne uopførelse, de griner og hujer af Trond Reinholdtsens groteske klaverkoncert ‘Theory of the subject’. Salen er propfuld, især af unge mennesker. De er kommet, fordi Ultima-festivalen er et brand, de stoler på, en oplevelsesparaply, de mødes under.»
Jens Cornelius,
Klassisk DK

ultima

oslo contemporary
music festival

årsmelding 2016